

RÖNÖBULLETINEN

Östgötadagarna, Rönöbygden 2024-09-07—08.

Rönö väst och öst

Källa: RÖNÖ geografiskt område, lantmäteriets historiska kartor

De första man möter vid infarten till Rönö är några korpulenta gubbar i svarta tröjor som dirigerar trafiken till parkeringen. Tröjorna har ett emblem på bröstet som är Rönö socken- och församlingsvapen.

KYRKSTALLET

Efter en kort promenad kommer man till kyrkstallet. Byggnaden är välfylld med skänkta prylar – en del krimskrams.

Agneta har spetsat in sig på ett "Fiskfat" till Kalle Wastessons rökta laxar.

"Nu behövs mera lax!" Vid en intervju med Kalle, senare under dagen, berättar han om sin rökningsprocess. Han menar att laxförsäljningen är en säsongsverksamhet. Det finns ingen efterfrågan hela året. Jag får en del tips om hur man går tillväga för att röka fisk: Saltning ett dygn före rökningen. Fisken skall vara torkad när den hängs in i röken. Rökning sker med rök som håller 80 grader C. Torra alspån och lite enris, som kan vara något blöt, genererar den bästa röken.

Enligt programmet skall det finnas en dokumentation om kyrkstallet/byggnaden. Jag hittar dock inte någon info i kyrkstallet om det? Efter passning från Conny Passmark har jag förstått att jag förblindats av alla sköna ting i kyrkstallet. Nu har jag fått en ny chans till, att i lugn o ro inhämta intressant info från de fem planscher som finns/fanns i byggnaden.

Kyrkstallets historia

Kyrkstallet byggdes 1924. Idag heter fastigheten Rönö 1:6. Ursprungligen skänkt av staten till kyrkan. Därefter såld. Överlåten genom köp, av Max-Ove Karlberg, till bygdeföreningen 2021.

- Ursprungligen stall för kyrkans besökare
- Militärförråd
- Brandstation & förråd FO41
- Utanför var under lång period busshållplats
- Loppis och förvaring av bygdeföreningens dokument och föremål.

I kyrkstallet finns även nedanstående bild som beskriver skyttevärn till Rönös försvar. Detta hör väl till Max-Oves intressen?

AKTIVITETER:

Café i Bygdegården, Rönö bygdegård, RÖNÖ 1:9

Traditionsenligt serveras "fika" (kaffe + Östgötakakan/Rabarbermuffins) mm. Ett antal familjer har bidragit med hembakade muffins enligt särskilt recept. Det är mycket ovanligt att kondenserad mjölk och Rabarbersaft står på min inköpslista. Recept på årets Östgötakaka i bilaga.

RÖNÖ HISTORIA:

Intressanta personer genom seklen i Rönö

Conny Passmark har medelst ett antal planscher, på ett eminent sätt, redovisat Rönös historia från slutet av 1300 talet. 1396 köper drottningen Margareta Rönö slott (egentligen borg) av riksrådet Karl Ulfsson. 1412 drabbades drottningen av pesten. Margareta testamenterar Rönö Kungsgård och hela Östkindis härad till Linköpings domkyrka.

En av Sveriges största förrädare Hemming Gadh (Stockholms blodbad) var vald som biskop i Linköping. Hemming bodde på Rönö Kungsgård 1512 - 1513.

Biskop Hans Brask bodde i Rönö 1513 – 1527. Han drev saltsjuderi, tegelbruk och järnmalmgruva i Rönö. Biskop Knut renoverade och gjorde om Rönö Kungsgård till ett slott. Slottet förstördes och revs av Sten Sture d.y

Bl.a. presenteras minnessten till minne av riksspelmännen Allan och Anselm Hellström vid Karolinergården i Lyngsjöhagen.

Livlands kust och Gotland:

I Bygdegårdens stora sal fanns en utställning av fotografen Janis Mednis. Syftet med utställningen, , är att bygga en virtuell bro mellan kusterna och hitta historiska samband. Lettland har tillhört Sverige under många år. Livsstil, fiskarkultur, träarkitektur och kulturella traditioner beskrivs.

Fiskesnipor med inombordsmotor vid Gotlands fiskeläge Sysne - bara 17,5 mil från Lettlands kust. "Till utställning skulle det finnas musik, vilken jag tyvärr missat."

Lokala konst och mathantverkare:

Knivhantverk, Lennart Carlsson, Vintersbo förevisar egen produktion.

"Jag gillar knivar! Fina knivar och professionell presentation - tycker jag. Tuffa priser för en pensionär!"

Vintage kläder och skor, Annelie Fors

”Man kan konstatera att det är vintage för kvinnor – jämställdhet?”

Handstickade raggsockor, Elsie Andersson Arvidslund

”Mängder av raggsockor i fina färger – kanske inte riktigt säsong för raggsockor!?”

Handmålade vykort och muggar mm, Sinikka Toumaala

”Min favoritkeramikern Sven Wejsfelt började sin karriär som porslinsmålare.”

Presentartiklar från Östergötlands barn, Birgith Johansson

Föreningen Östergötlands barn stöder med ekonomiska bidrag barn och ungdomar upp till 18 år som behöver hjälp p.g.a. någon funktionsnedsättning.

Matproducenter:

Rektorns Honung, biodlare och rektor Martin Collin.

En sådan här duk gör väl alla glada. Produkterna var slutsålda efter första dagen.

Ketchup, Too Good Mathantverk, Nova Gustavsson

Inte hade jag en aning om att ketchup kan fås i så många olika smakvariationer. Bloody Mary ketchup provade jag i Segerbo. Problemet för min del är tyvärr kolhydrater och kalorier.

Surdegsbröd, Jonas Vogel Katrineberg

”Danskt rågröd tillhör mina favoriter. Jonas var vänlig och skivade brödet. Till det behövs en vass kniv och en del snits.

Kyrkan:

Guidade turer två ggr per dag. Fd överste av 1 graden Kaj Nielsen, tillika chef för KJS – då jag var elev, flyttade till Kåreholm 1999. Han föredrar kyrkans historia, utsmyckningar och inventarier med en detaljnivå som gör att man kan tro att han bott här Rönö i hela sitt liv!

Kortfattat ur minnet:

Kyrkan är byggd 1642 av Pfals greven Johan Casimir som gåva till sin gemål Chatarina Jagelonika.

Synliga ankarjärn på långsidan som kan föreställa en stiliserad vase/kärve (Wasaätten) Vase, Fastighetsbolaget Vasakronans logotype. ”(Jag var fastighetschef i mer än 10 år.)”

Klockstapeln bär två klockor. Den stora och den lilla. Den senare härstammar från ett nunnekloster och har inskriptioner på ryska. Dopfunt i kolmårdsmarmor. Votivskeppet i taket är en tacksamhetsgåva.

Sakristian innehåller ett flertal mässhakar i olika färger. En modern o vacker mässhake har skänkts av ägarna (Danielsson) från Kåreholm.

Altartavla skänkt av Östra Stenby församling. Ursprungliga trähelgon har stulits av en spanjor i början på 2000-talet. Tjuven försökte även bränna ner kyrkan – men misslyckades gudskelov.

Helgonen har återbördats av poliser från NOA. Detta firades av församlingen med med smörgåstårta. Poliserna belönades med en flaska rödvin - det brottet är säkert preskriberat.

Kaj berättar historien om brudkronor och utrustning för sista smörjelsen mm.

I övrigt hänvisas till särskild folder beträffande Rönö kyrka.

Hembygdsgården Segerbo, 1:2, MÖRJE

Historia

Segerbo har haft ett antal olika namn genom årens lopp. År 1551 kallades det Sägred boda. Redan 1650 finns Segerbo registrerat som ¼ mantal.

Allmogemuséet:

Mängder av gamla prylar finns lagrade i magasinet.

Brygg- och Bykstugan:

Kerstin Sundström öppnar stugan precis när vi anlänt.

I bottenvåningen finns stora bykkar. Hon uppmanar mig gå upp till utställningen på övervåningen. Det är kolsvart. Det finns ingen belysning!

Denna bild måste vara en raritet? Med hjälp av kameran i telefonen och med blixtnärhet så lyckas jag dokumentera denna nästan 100 år gamla "skylt"? Vem är det som önskas Lycka och Wälgång, mitt i vintern 12/12, 1926?

Är det möjligen så att Rönö blev "självständigt" från Östra Ny eller tvärtom?

Conny Passmark får redogöra för detta vid sina kommande framträdanden!?

Bygdeföreningen får planera för 100 års jubileum 12/12 2026.
Lämplig dag för Julbord?

Loftboden:

Har renoverats med bidrag från Länsstyrelsen. Boden är unik för bygden (sannolikt en "Morastuga") på grund av sin "svale" – byggnadsdel utanför den egentliga huskroppen.

På loftet finns bl.a. strömmingsskötar mm som, enligt Conny Passmark, donerats av Åke Peterson, Vintersbo gård.

Tipspromenad/Barnaktiviteter

Barntips Segeberbo

Barntips 1.
Vad heter blomman i dammen?

1. kaveldun
- x. vattenanemon
2. näckros

Lantbrukets djur:

Bondens djur

Ponnyridning

"Jag är nog för tung för en ponny!!

På tunet:

Café, grillning samt årets Östgotakaka.

Sölve och Lolita har bråda dagar. Notera ketchupen - Bloody Mary

Ingrid Klint Andersson serverar årets Östgötakaka mm.

Årets Östgötakaka - rabarbermuffins.

Rönö nya festplats:

Överskottet från Östgotadagarna går till den nya festplatsen

Ålbäckens handelsträdgård o fotoutställning, ÅLBÄCK 3

Handelsträdgården:

Här kan man botanisera bland en mängd växter och grönsaker.

Piplök tycks vara en raritet - enligt min fru!?

Fotoutställning:

"Johan Österlinds bilder av mesar visar på fotokonstens möjligheter att fånga o beskriva detaljer i ögonblicket. Örnbilderna från föregående år ger mer action i bilden – tycker jag."

Misans våfflor vid Ålbäcken

Vid lunchdags är det svårt att motstå våfflor med sylt. (varför inte med honung?)

Roger Modig bor i närheten av Camp Tyrol och har egen biodling / honungsproduktion. Bina flyger max 2 km från sin hemkupa.

Provsmakar Ljunghonung. Den är bärnstensfärgad och nyslungad. Fantastisk smak och konsistens! Roger säljer även senap, som är smaksatt med honung -istället för med socker -det gillar jag. Köpte därför sista burken. Senapen innehåller senapsfrö från Frö gård (Skärkind), honung från Vikbolandet och rapsolja från Kolmården. Lokal produktion!

Vid Ålbäcken säljs också lammskinn mm.

Innan vi lämnar Ålbäcken kollar vi in Ankorna. Dom "jagar" mördarsniglar gissar jag!?

"Tiden går fort när man har roligt!"

Stort tack till alla som engagerat sig så att dessa aktiviteter kunnat genomföras!

Vid pennan Mikael Forsberg